

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, December' 30 dikán, 1823.

Spanyol Ország.

A' Dec. 8d. költ Restaurador hossz-
szas cikkelyt közöl annak megmutatása
végett, hogy a' spanyol Igazgatás se meg
nem fizetheti, se megfizetni nem tartozik
a' pártos költsönözéseket, 's ezen adós-
ságot meg sem ismerheti a' nélkül, hogy
a' királyi költsönvételeknek kárt ne te-
gyen.

Az Etoile jelenti Bessieresről, hogy
Aranjuezben ezen szavakkal adá-által
kardját a' Királynak: „Fogadja Felsőged
ezen kardot, mellyet a' gondviselés adott
kezembe, hogy vele Felsőged' elenségeit
megverjem.“ A' Király pedig azzal vá-
laszola, hogy volnának még ellenségei,
mellyeket meg kell győzni, és hogy Bes-
siereshez bizodalmát bém bizonyítaná, reá
egy Commandót biz 'S valósággal vett
is parancsolatot Bessieres, hogy osztá-
lyával Manchába menjen, 's Nov. 27d.
Villa-Robledoban vala már fő hadiszállá-
sa az említett tartományban. Bessieres
Ciranban született a' Heraulti Departe-
mentben; atyja Toulouseben lakik; Bes-
sieres' felesége és gyermekei pedig, kik
Barcelonában valának fogva, Madritba
mentek.

A' Cataloniai Igazgatás' helye ideig
óráig Tarragonába tétetett-által, 's a'
tartománynak fő Kapitánya Baró d' Ero-
les oda hívá Manresából a' fő Felvigyá-
zót és a' kormány-tisztségeket. De kü-
lönben azt hiszik, hogy Baró d' Eroles
utoljára is csakugyan Barcelonába fog
menni. — Cataloniában csupán négy

francia gyalog Regiment marad. Három
már meg is szállá Barcelonát. Figueras-
ban és Urgelben hasonlóul francia őri-
zet fog lenni; Tortosába, Tarragonába
és Hostalrichba ellenben spanyol seregek
szállanak. Mindenféle rendű Spanyolok,
Tisztek, birtokosok, kereskedők, Tábo-
ri-Papok, önnvállalkozott Militziák és
hegyi tolvajok mintegyre takarodnak Ca-
taloniából a' Kelet-pyrenaeumi Departe-
mentbe, hol Cerethben és Pradesben De-
pók nyitattak számokra, míg jövődő
tartózkodások' helyéről az Igazgatás ha-
tározást tenne.

Az Etoile ezeket közli az új Minisz-
terek felől Madritból: „Minden esetlase-
kon, minden társaságokban, kávéházak-
ban 's árus-boltokban egyedül az új Mi-
niszterekről folyik mostanában a' beszéd,
és hogy az első Miniszter és Gyontató-
atya Don Victor Saez elbocsáttatott, ki
a' mint némelylek állítják, nem fogadta-
el a' Tortosai Püspökséget és azt nyilat-
koztatta ki, hogy Toledói Canonoksága-
val megeleégzik. Magokról az új Minisz-
terekről a' következőket halja az em-
ber: Marquis Casa Irujo egyike jó Di-
plomaticusainknak, Gróf Florida-Blanca'
iskolájában formálván magát, ki Cardi-
nalis Ximenes olta talán a' legnagyobb
bélátással bíró 's legügyesebb Diploma-
ticus volt. Húzamos ideig szolgálván
Casa-Irujo a' Londoni és Éjszak-ameri-
kai követségeknél, ennél fogva az új vi-
lágbeli spanyol birtokok' jelenvaló álla-
potját igen jól ismeri, 's most arról lé-
vén a' dolog, hogy a' nevezett birtokok-

ból, a' mennyit csak lehet, elfoglalhassanak, ezen dolgot nálánál jobban senki sem kormányozhatná. — Don Salazar Lajos, a' tengeri Miniszter olly időben kezdette szolgálatját a' tengeren, a' mikor a' spanyol tengeri erő' dicsősége a' legmagasabb polczon állott. Nagy talentumát ő fáradhatatlan munkássággal egyesíti; 's tökéletesen ismeri Miniszteriümanak dolgait, minthogy azt több esztendőig kormányozta, 's ezen tekintetben magának széles kiterjedésű ismereteket szerzett, a' mint ezt a' tengeri erő'ről írt szép munkájával bé is bizonyította. — Don Narciso de Heredia az igazság' Minisztere, nagy talentumai mellett fundamentomos tanultsággal is bír. — A' Hadi-Miniszter de la Cruz mint Generális megkülönbözteté magát Amérikában az Insurgensek ellen; 's minthogy mostan ollyan ember kell, ki a' munkálódásnak ezen ágazatját érti 's az említett földet ismeri, Hadi-Miniszterre neveztetését talán ezen környülállásnak köszönheti. — A' mi D. L. Lopez Ballesteroست illeti, róla semmit sem mondhatunk, minthogy az adóknak fő Igazgatója lévén alája vala vettette a' Financz-Ministeriumnak, melly ez idő szerint reábízott. Ha hogy szerencsés leszen hivatalának folytatásában, úgy még halhatatlannabb névre teszen szert, mint Marquis Squillace, ki egykor a' spanyol Financziat rendbe szedte."

Ugyancsak az Etoile jelenti, hogy Gen. Qucsada azért vonogatta magát a' Galiciái Kormányzóság' elfogadásától, mivel abban bízik, hogy Castiliai Kormányzóvá lehet, vagy pedig a' Gárdánál kaphat Commandót.

A' Bordeauxi Indicator ezt írja Valladolidból Dec. 3dikáról: „Az Universitas Rectora' határozása miatt, mellynél fogva azon tanulók, kik az önnvallalkozott nemzeti Gárdánál vállaltak szolgál-

latot, a' leczkékről kirekesztessenek, a' tanulók között némelly mozgások származának. A' többség ezen rendszabás' ellenére nyilatkozatá - ki magát (más tudósítások szerint a' bünösöknek keményebb fenyittetését kérte) 's a' szép szó nem használván, a' három legnyakasabbak befogattak. — Ugyan ez az Ujság a' Madriti Restauradorból némelly észrevételeket hord-fel az iránt, hogy a' közönséges Tisztviselőkre nézve a' törvény nem elegendő, 's a' többek között ajánlja hogy: „a' ki közönséges hivatait keres, köteleztessék annak bébizonyítására, hogy Elei régi Keresztyének voltak, 's familiája nem keveredett-egybe Zsidókkal, Maurusokkal vagy újonan-megtertekkel; 's familiájának tagjai közzül egyet sem támadott vagy itélt légyen meg az Inquisitio eretnekségéért, avagy annak csak gyanításából“; továbbá, hogy: „bizonyíták-bé a' nevezett hivatal-keresők, hogy a' Freimaurerekkel, Communerókkal 's egyéb titkos társaságokkal, mellyek gyanúsok, hogy a' Vallás terjesztése ellen dolgoznak, semmi egyesületek nem volt.“

A' Hadi-Miniszter a' Valenciai és Murciai Armada Felvigyázójának, ki különös útásokat kért azon Tisztekre nézve, kik a' pártos Igazgatás alatt nyugodalomra léptek, megértvén a' Király' akaratját, azt a' határozást küldé-meg, hogy mivel a' nevezett Igazgatásnak minden tettei olybá vétetnek, mintha meg sem történtek volna, ennél fogva az 1820 Mártz. 7d. olta nyugodalomra bocsáttott mindenféle Katona-tisztek csupán úgy élhetnek tovább is penziójikkal, ha azokhoz való jussaikat már azelőtt a' Miniszterek megismerték 's Ő Felsőge is azokat jóvá hagyta. Mellyre nézve a' tartományoknak fő Kapitányai, a' penzióban élő minden Tiszteknek adják tudtokra minélelebb jelenvaló határozást, 's je-

lentsék nekik egyszersmind, hogy penziójoknak folytatása iránt helyes okokkal támogatott kérelmeiket egy hónap' lefolyta alatt a' Hadi-Miniszternek adják-bé, hogy ez azokra nézve javallatokat tehessen.

Milans Dec. 8d. Barcelonából Montpellierbe ment, hol becsületére adott szavára hadi fogolyúl tartatik. Policzákatoná fogja odáig kísérni. Linati, ama híres olasz Gróf, kinék Cataloniában nevezetes birtokai vagynak, ugyancsak Policzáj-örizet alatt vitetett Barcelonából Francia Országba.

Cádixből írják Nov. 28d. hogy ottan négy nagy hajót készítenek azon végre, hogy velek a' Dél-amérikai Royalistákat segítenék.

Spanyol Amerika.

Limából Aug. 22d. indult levelek ezeket jelentik: „Korább tudósításokból tudva való, hogy midőn a' Royalisták Lima ellen közelgetének, a' Perui Praesidens Riva-Aguero a' Congressusnak több tagjaival Callaóból Truxillóba futott, 's ottan ezen gyűlésnek abbeli jussát megtagadta, hogy az magát azon rendszabásokba avathassa, mellyeket ő a' Perui nép javára nézve alkalmasoknak fog tartani. 'S meg nem elégedvén ezzel, hogy magát illy formán függetlenné tévé, a' Congressust eloszlatta, annak számos tagjait elfogatta, 's hetet közülök számkivetésbe küldött, ezzel 12 személyből egy Senátust állított 's annak magát fejevé tette. A' számkivett tagok azonban elszabadulván, Aug. elsőjén Limába jutának, hol a' Congressust újra felállították 's a' Praesidentst Riva Aguerót és annak követőit hazaárulóknak hirdeté. Most már a' Praesidens, a' mint hallik, 3000 emberrel Lima ellen elindult, hogy a' kormányt új-

ra kezére keríthesse. Peru Fő-városának mostani Kormányzója Marquis Torre-Tagle.“

Havannahól Oct. 22d. indult leveleknél fogva (mellyek ánglus Ujságokban közöltetnek) Szan Juan de Ulua spanyol Kormányzójának Vera-Cruz ellen kezdett ellnségeskedése, nagy keseredést támasztott Mexicóban. Az ottani Igazgató az végzé, hogy míg Szan Juan erőssége spanyol kézen leszen, mind addig Vera-Cruz szabad kikötőnek nem tartatik. Ennélfogva a' Mexicói kereskedők Alvaradóba tévék által írószobájikat, mint a' melly hely Mexico részéről a' bévitelre nézve kikötőül rendeltetett. Ekkor egyszersmind megtiltatott, hogy spanyol hajó egy Mexicói kikötőbe se bocsáttassék-bé. A' spanyol kereskedők nemkülönben familiájikkal 's javaikkal egyetemben odahagyák Vera-Cruzot 's Szan Juan erősségébe mentek. Onnan szólló Oct. 11dikei újabb tudósítások szerint, harmad része a' városnak már omladék. Havannahól, a' mint hallik, élelemmel terhelt hajók küldetnek Szan Juan erősségébe. 'S minthogy ez olly szigeten fekszik, mellyhez igen nehéz jutni, megvétetéséhez kevés reménység vagyon, jóllehet Vera-Cruz' elpusztitása után kevés hasznát vehetnék a' Spanyolok. Mellyért is a' jó szerint lehető megbékélés iránt még nem enyészett-el minden reménység. — Némelly Columbiarablók elfoglalának de los Sacrificios szigete körül három spanyol fegyveres Goelett-hajókat, mellyek most már Puerto Cabello alatt a' Columbiái Flotta' erősítésére fordíttatnak. Morales még mind Havannahban van, 's nincs többé szó róla, hogy Szan Domingonak hajdani spanyol része ellen Expeditio küldetnék, — Más, ugyancsak Havannahi tudósítások szerint a' Szan Juan de Ulua erőssége és a' Mexicói tiszti-hivatalok kö-

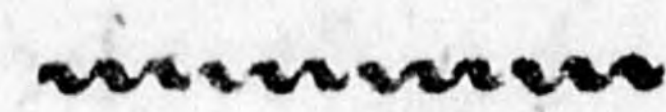
zött kiűtött egyeneltenségeknek oka, nem annyira Politicában fekszik mint azon környülállásokból származik, hogy az erősség' Kormányzója spanyol haszonból oltalmazta a' tengerparti lopva való kereskedést, 's ezen czélból szállotta meg az erre nézve mindenekfelett alkalmas fekvésű Sacrificios szigetét. Ezen környülállásnak azzal akarják végét vetni a' Mexicóiak, hogy a' szigetre őrizetet küldének.

New-Yorkból így írnak Nov. 16d.: „A' Sas nevezetű Columbiai hadi Brigg la Guayrából jöven, ide megérkezett. Kapitánya jelenti, hogy Oct. elején már nagyon előre haladott Puerto Cabellónal Paez és Bermudez Generálisok alatt az ostromló-sereg, 's a' várost és környéket el is foglalta. A' spanyol őrizet a' várba kéntetenített vissza-vonúlni, melly azolta szakadatlanul lözöldöztetik. Oct. 5d. érkezett Caraccasból az ostromló-sereghez Oberster Lysternek 2000 főből álló osztálya, melly, mint a' Kapitány mondja, szép magahordozásával és fenyítékével jelesen megkülönbözteté magát. Két nagy Korvet ostromolta a' Puerto Cabelloi révpartot, 's la Guayrában és Cumánában Expeditió készítették ki, melly a' helyet a' tenger felől támadja meg. A' Hollandiából mostanában érkezett Línea-hajó is részt veszen, mint hallik, az ostromlásban. Ez egy 60 ágyús szép hajó 's még Napoleon' parancsolatjára építettet.

Limai tudósítások szerint Szanta-Cruz és Larsal Generálisok Júl. végével la Paz alá megérkezének; egy másik Vezér Porto-Carreiro, Arequipát szállá meg, mellyet a' Spanyolok odahagyának. Azon két Expeditiók, mellyek Intermedios felé evezének-el Sucre és Meller Generálisok alatt oda megérkezének, 's Gen. Szanta-Cruzal kívánnak egyesülni. Koyalista Gen. Canterak a' maga és a' Loriga osztályaival a' Cordillerákon keresz-

tül Huamancába ment, hol hadi erejét akarja egybegyűjteni. Ezen vidéken elválasztó ütközetre kerülhet a' dolog.“

Buenos-Ayresben nagy kereskedést támasztott a' 24 ágyús Branzen nevű angolus Korvettel esett történet. A' la Centinela ezimű ottani Ujság Aug. 23d. heves czikkelyt közöl iránta, mellyben Kapitány Willes faragatlan Matróznak, nyulszívű fecsegőnek neveztetik 's felőle az mondatik, ne felejtse, hogy azon Népnek, mellyet megsérteni merészlett, egykor időben száz hadi-hajója volt tulajdon vitorlaival azon vizen, mellyben most ő uszkál.“

B r a s i l i a.

Rio de Janeiróból Sept. 28d. indult 's angolus Ujságokban közöltetett levelek-nél fogva, a' Brasilia gyűlés azon kérdésnek vittatásában foglalatoskodik, valyon nem lenne e szükség Portugalliával minden egybeköttetést félbeszakasztani.

F r a n c z i a O r s z á g.

Dec. 15d. végbe ment azon nagy innep, mellyet az Angoulemi kir. Herczegnek visszatéréséért adott Párizs városa. Egy Párizsi levél így szól róla ugyancsak a' nevezett napon: „A' komor nap kevés reménységet nyújtott a' szép időhöz; hanem a' mint leszállóban volt a' nap, a' felhők azonnal eltakaródnak 's szép estve terült el Francia Országnak Fő-városa felett. Elhúnyván teljesen a' nap, az ezer meg ezer lámpások és gyertyák varázs-nappallá tevék az estvét. A' kir. Familia 5 1/2 órakor indult ki a' Tuillériák palotájából. Monsieur, az Angoulemi kir. Herczeg, az Orleáni Herczeg és a' Carig-

náni Princz a' kir. Herczegnek parade-
szekerében ültek, a' kir. Herczegaszszonyok' szekereben pedig Madame, Berry
Herczegné az Orleáni Herczegné 's en-
nek leánya fogának ülést. A' pompa me-
netel közben a' teméntelen nép minde-
nütt örömkialtásokkal fogada az innep-
nek hőjét 's a' Bourbon haznak többi
tagjait. A' város háza előtt pompás sá-
tor vonatott-ki, melly alá a' felséges
vendégek hat órákor megérkezvén, a'
Praefectus, az egész tanács és az e' vég-
re kineveztetett 12 Dámak által fogad-
tattak 's vezettettek a' fényesen felké-
szített szalákba. A' nagy szalában,
mellynek ablakai a' piacra nyílnak, pom-
pás trónus állott a' felséges vendégek
számára, mellynek általellenében egy já-
tékszín készített, 's ezen egy ezen
czélra költött muzsikás darab adatott-elé.
A' nagy udvar szalává vala változtatva,
mellyben használtatván a' XVII. Század-
nak kellemes Architecturája, gazdag sző-
nyegek' segítségével a' munka pompás
egészszé formáltatott. Ekkor használák
elsőben a' kertet is, hogy egy igen nagy
táncszalát lehessen a' több szobákkal
egyesíteni. Itt egy másik játékszín ál-
lott, mellyben ugyancsak a' trónus-szá-
labeli játék adatott-elé azoknak, kik a'
most nevezett szalába bé nem férkezhe-
tének. A' nagy ebédlő-palota, más pom-
pás ékességeken kívül, egy domború
munkában készült parkánnyal vala kör-
rűlvéve, melly a' kir. Herczeg Spanyol
Országi táborozásának jeleit ábrázolá.
A' falak azon képeknek előleges rajzai-
val valának elborítva, mellyeknek festé-
sét a' spanyol had' emlékezetére a' leg-
jelesebb Mesterekre biza a' Király. A'
királyi asztal 54 személyre volt terítve,
kivéven a' Király helyét, melly üresen
maradott. Az edények a' legszebbek va-
lának, a' mellyeket csak aranyozott ezüst-
ben Párizs városa mutathatott. Kristály
és porcelán a' legválogatottabbak valá-
nak. 'S ezen díszes készülete asztalnál
a' királyi Familia, 12 polgár 's harmincz
fő nemes Dámak foglalának helyet, ki-
ket maga a' Király választott-ki. Csu-
pán a' jelesebb személyeknek engedte-
tett bémenetel a' vendégség ideje alatt
ezen szalába. Egy más szomszéd szalá-
ban kevesebbé pompás asztal tesített
60 személyre, a' Minisztereknek, Udva-
ri Tiszteknek és a' franczia Marsalok-
nak. Ad udvar felett épített szalában
8 1/9 órákor nyittatott-meg a' bal. A'
középső Quadrilt Berry kir. Herczegné
a' Carignani Princzel, Laroche-Jaquelin
Úr Gróf Chabrolnéval, Peyronnet Kisasz-
szony Marquis Pissyvel, 's Gróf Vaugre-
land Rely Aszszonysággal tánczolák. A'
kert feletti szalában egy fertály órával
későbbben kezdődött a' bal, hol a' kö-
zépső Quadrilt ugyancsak Berry Herczeg-
né és Mallet Úr, Delavau Aszszonyság
és a' Reggioi Herczeg, Pastoret Úr és de
la Salle Kisaszszony 's Berryer Úr és
Amade e Jauge Aszszonyság tánczolák-el.
Tíz órákor odahagyák a' fő fő Uraságok
a' mulatságot, minekutana a' Praefectus
Úrnak lekötelezőleg jelentették volna
megelégedéseket. A' több mulatók pe-
dig szinte reggelig együtt maradának. A'
köz nép azalatt az elyziumi mezőkön bor
és eledel mellett gyönyörködött a' Tro-
cadero elfoglalásának a' Frankoni társa-
sága által való négyszeri előadásában,
melly alkalmatossággal egy spanyol Don
Quixotenak jeles furcsalkodásai közönsé-
ges javallást nyerének. Azonközben a'
vásár-piaczokon elkezdődött a' haláros-
aszszonyok' bálja, 's csudalkozott az em-
ber, hogy a' nagy örvendezés mellett,
mind itten mind az elyzeumi mezőkön
egyviránt a' legnagyobb rend uralkodott.
Csapatonként járt fel 's alá a' nép öröm-

kiáltások közben a' megvilágosított útszakon, 's a' tarka lámpások 's az áltlatszó festések és felírások, a' csillagokkal együtt aluvának-el."

Ezen innep' alkalmatosságával a' nemzeti Gárdabeli 40 Granatérosok állának őrt, kik puskáik végébe bagnet helyt, bokrétaikat szúrtak.

Rotschild, Reid és Irwing Londoni pénzkereskedők Dec. 15. érkezének Párizsba, 's más nap Villele és Chateaubriand Minisztereknél Audientzián voltak.

Az Etoile nagy magasztalásokkal emlékezik Lisztől jeles kis magyar hazánkfiáról, ki minekutána Hazájában 's utóbb Bécsben bámulásra méltó ügyességének adta volna jeleit a' Fortepiano' játszásában, most Párizsban mulat. „Játszását“, mond a' nevezett Ujság „nem csupán újjainak gyorsasága teszi jelessé, mint némelly más Virtuózokét, hanem különösen az, hogy a' legnagyobb könnyűséggel és erővel olly hathatoságet tud egybekötni, mellyet a' leghíresebb Művészek sem mindenkor tehetnek. A' gyermek Liszt már a' legnagyobb Mesterek stylusában componál, 's a' feladott Thematokat könyv nélkül különös könnyűséggel hajtja végre, melly annyival csudálatosabb, hogy őtet az Ideákbeli erő és kellemetesség soha sem hagyják-el. Miolta Mozart nyolcz esztendő's gyermek korában számos európai Udvaroknak bámulását magára vonta muzsikálásával, azolta a' musikalis világ nem látott illy jelenést, mint az ifjú Liszt. Muzsikai talentuma mellett egész csudává teszi még őtet azon könnyűség is, mellyel az idegen nyelveket magáévá tudja tenni; csak kevés ideje ugyanis, hogy Franciaországban van, 's már is olly tisztán és finomul beszél francziául, hogy többet 18 esztendő's ifjútól sem várhat az ember."

Dec. 29d. a' Státus-papirsainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 82 25/32 ;
Ugyan az 2 1/2 pCtmal 41 1/33 Sorsvonásos Költsön 1820-ról C. P. — Ugyan az 1821ről 100 f. C. P. — Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 ftért C. P. — Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 39 1/4 ; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia 939 2/3 for. C. P. Cs. Arany —

Magyar Ország.

Dec. 24d. így írnak a' Hazai Tudósítások: „Esztergomból. Ha a' nagy dolgok' elkezdésére nagy lelki erő kívánatik; még nagyobbat kíván azoknak folytatások, midőn a' munkával együtt szaporodnak a' terhes gondok a' sokféle megkivántató szerek' megszerzésével, a' munka elágazásainak jó elintézésével, a' temérdek költségek' kiállításával. Kiváltképen pedig hathatos léleknek munkálkodását kívánja a' sokféle akadályoknak meggyőzése, mellyek minden nagy dolognak végbevételét szokták tartóztatni. Így ment az Esztergomi építés, mellynek szerencsés folyamatját látjuk a' várnak lesimításában, hogy az által a' roppant épületeknek tágasabb hely készíttessék; látjuk a' Ns. Káptalan több házainak felemelkedésében; kiváltképen pedig a' nagy templom fundamentomainak bámulásra méltó serénységgel való kiemelkedésében, 's a' mellékes nagy épületeknek helyes elrendelésében. De különösen kedves érzést, igaz tiszteletet, és belső háládatosságot gerjesztett bennünk Fő Mélt. Rudnay Sándor Prímás Hercegnék azon kegyes gondoskodása, hogy a' régi várnak felső dombján állott, 's

márványból remek munkával készült Bakacs Kápolnát olly vigyázattal szedette el, hogy az most újonnan a' fő templom' oldalánál hasonló formában felállíttathatna. A' mesterségnek ezen remek műve és a' kerestyéni ájtatosságnak ezen szent helye már valósággal ismét fenn áll. Hogy ezen Kápolna maga teljes mivoltában általszállítva legyen, az alatta lévő kriptát Mélt. Benyovszky János Úr, Lisztriai Püspök, az Anyaszentegyház' szertartása szerint Nov. 15d. felszentelte. Más nap délután 3 1/2 órakor a' Kápolnának elébbi helyén eltemettetett testek a' Káptalannak, a' Vármegyének, és Város Magistratusának, a' Szerzeteseknek, a' Tanuló Ifjúságnak, és számos Lakosoknak jelenlétében, ezen új kriptába átvitettek. Nevezet szerint Fő Tiszt. Ipoly Gáspár Esztergomi Canonok, Fő Tiszt. Nagy János, Kusanic György és Kolda György ugyancsak Esztergomi Canonok; továbbá Fő Tiszt. Szántó Ambrús Váci Prépost és Esztergomi Canonok, úgy Fő Tiszt. Gosztonyi Canonok; Nagy Tiszt. Kultsár Ferencz Vizivárosi Plebánus és Merfinger János, Széles György Beneficiatusok, végre Báró Schuhknecht György Maximilián General-Major és az Esztergomi vár Kormányzójának holt tetemeik. A' halotti kíséretet vezette a' feljebb tisztelt Püspök Úr, 's ez utóbb nevezett Generális Úr' emlékezetéért a' Ns. Gréth Regementnek gyalog osztálya is tiszteletet tett. Midőn a' koporsók a' kripa ajtajához jutottak, Fő Tiszt. Jordanszky Elek Apát és Canonok Úr a' nagy gyülekezethez ékes beszédet mondott Makhab 2d. könyve 12d. része 45d. verse felett. Melly beszédében fontosán előadta azon nagy történeteket, mellyek ezen kevés esztendő alatt Esztergomban végbe mentek. A' beszéd elvégződén, feljebb tisztelt Püspök Úr,

a' koporsókat megszentelte, 's így a' temetés az egyházi szokások szerint elvégződött. Emlékezetet érdemel Schuhknecht Generalisnak különös kegyessége, ki a' várnak a' Törököktől való visszavétele után, midőn az omladékokat eltakaríttatná, Boldog Aszszonynak képét az omladékok között megtalálván, azt a' Bakacs kápolnába köz tiszteletre kitétette; a' Sz. Ferencz Szerzeteseinek az Érseki vagy is Vizi-városban derék templomot és klastromot fundált, 's midőn halálához közelgetne, testét a' Bakacs kápolnájában a' Boldog Aszszony oltára alá temettetni kívánta, a' mi, kívánsága szerint meg is történt. Hasonló figyelmetességet érdemel az ide temetkezettek közül Fő Tiszt. Ipoly Gáspár Úr, az Esztergomi Káptalannak Archi Diaconusa, ki 1762 Dec. 30d. midőn a' Káptalan házának építtetésére ügyelne, Esztergomban megholt, és a' testi öldöklésnek az által nevezetes példáját hagyta, hogy az egész testét vas drótból szövött lánczborítékkal fedezte, 's ezen pánczél ruhát két lakattal bezárván azt holtig viselte, melly szántszándékkal való test gyötrését csak halála után fedezték-fel."

Ugyancsak a' Hazai Tudósítások, a' Hasznos Mulatságoknak azon számára utalván, mellyben a' Privilegiomos Gácsi Fábrikáról emlékeztek, így szólnak mostan ugyan azon tárgyban: „Ezen szép előmenetel egyszersmind buzdításul szolgálhat, hogy a' kik finom posztó öltözetet szoktak viselni, ezen hazai Fabrikából igyekezzenek magoknak megszerezni, minthogy ez által a' pénz az Országban maradván, a' szokott forgásnak útján a' vevőkre is visszafordul, kiváltképen ha azok finom gyapjút természetnek. Illyen tekintetből igyekeznek most felelmei az Oroszok és Burkusok az Országbeli Fabrikáikat, és ben készült posztókat viselni, a' mit nekünk annál szüksé-

gesebben kellene cselekednünk, mivel különben önnön magunk nyers materia-
léjít az elkészítés után igen nagy áron kénytelenítettünk visszaváltani, 's így mindenkor nagy a' veszteségünk. De a' mit a' finom posztókról 's azoknak tartósságokról, állandó színekről említettünk, azt mondhatjuk a' középszerű posztókról, kazimirekről, 's egyéb gyapju készítményekről is, mellyek magokat hasonló jó tulajdonságaik által megkülönböztetik. Azért ezekre nézve is a' Gácsi Fabrika hasonló ajánlást érdemel. Mind ezek mellett különös emlékeztetésre méltó ezen Fabrikának igyekezete Hazánkra nézve azért, hogy a' nemzeti öltözetekre megkivántató sinórokhoz a' szőr fonalakat (Harras-Garn) a' szükséges késésekre nagy költségeket áldozván, bővségesen készített. Ezen fonalat eddig kénytelenítettünk Bécsből, Bavariából és Sváb Országból megszerezni, midőn a' hozzá megkivántató magyar gyapju Hazánknak tulajdona. Megszűnhet tehát ezután a' külföldről való hozatás a' gombkötő munkákra a' magyar Katonaságnak, Vármegyéknek és nagy Uraságoknak szükségeire, mivel efféle sinórokra és sujtásokra, mindenféle színű, finom fonású 's egyenlő szép sodrású szőrfonalakat csomonként vagy egész marokban, mind Gácson a' Fabrikában, mind annak Pesti kereskedésében olcsóbban találhatni, és így, ha a' Hazafiak és a' feldolgozó Gombkötők ezen szükséges jószágot a' Fabrikától fogják vásárolni, mind az eddig kivitt tényleg pénz az Országban marad, mind több gyapju itthon feldolgoztatik. (A' Gácsi Fabrikának mind ezen műveit talál-

hatni Pesten az Uj-híd utczában a' Theatrom épületében Szwoboda Úr boltjában.)“

J e l e n t é s.

Minekutána az Iwoniczi és Wrocankai Lotteria, jelentvén hogy bizonyosan végre hajtatik, azzal egyszersmind 1824 Febr. elsőjére határozott húzását Június 10dikéig hosszabbította volna meg, ennél fogva az én Lotteriámban résztvevőknek kedves dolog leszen az arra való emlékeztetés, hogy annak első húzása, mellyben a' fő nyereség egy derék ház Prágában a' 98d. szám alatt, és a' mellyért 20,000 forint ígértetik Húzasban, a' jövő Jan. 17dikén; a' második húzása pedig, mellyben a' Wltschkowitzi szép Uradalom, vagy az érette ígért 100,000 forint Ezüst Pénz a' fő nyereség, ugyancsak Jan. 24dikén, az Oct. 17d. történt 's a' Bécsi Ujság és annak Toldalékja, valamint a' Magyar Kurír által is közhírré tettett végbemenetel jelentésnél fogva, változhatatlanul és csalhatatlanul végre hajtatik.

Egy Sorsnak az ára mind a' két húzásra nézve csak 10 f. V. Cz. 'S különben is tudva lévén jelenvaló Lotteriának hasznai, nevezetesen pedig az, hogy egy Sors huszonegyszer nyerhet, bővebb ajánlása annyival is inkább feleslegvaló, hogy a' még el nem adatott Sorsoknak kevés számából, mellyeknek nagy a' keleték, bizonyosan lehet reményleni, hogy még az első húzás előtt mind el fognak kelni.

Bayardi Bonnet.

Vége az 1823d. Második Félésztenedőnek.